

Zkušební otázky ke státním závěrečným zkouškám

—

Mgr. Divadelní věda

Teorie

1. Vyložte specifičnost divadla jako umění z hlediska časoprostorové determinace divadelního artefaktu. Pohovořte o teorii divadla jako prezentního umění.
2. Pohovořte o divadle jako performativním a interaktivním umění. Vyznačte, co míníme pojmem "performativní obrat" a jak chápete tělesnost divadla.
3. Vyložte pojem antropologie divadla, vymezte některé základní směry zkoumání divadelní antropologie.
4. Vyložte z teoretického hlediska společné rysy a rozdíly divadla a rozhlasu s důrazem na dramatické žánry.
5. Vyložte z teoretického hlediska společné rysy a rozdíly divadla a filmu. Pohovořte o problematice divadla v televizi a ve filmu, zamyslete se nad problematikou adaptace.
6. Charakterizujte předmět, metody a disciplíny divadelní vědy. Pojmenujte průniky s dalšími uměnovědnými disciplínami s důrazem na aktuálně řešené problémy oboru.
7. Osvětlete současné mediální koncepce divadla a uveďte jejich představitele.
8. Vyložte problematiku teorie herectví. Uveďte různé koncepce a některé významné teoretické práce.
9. Vyložte teorii dramatického textu. Uveďte, jak se proměňoval význam dramatického textu v inscenaci a některé teoretické práce k této problematice.
10. Vyložte teorii divadelního prostoru a uveďte některé koncepce teorie divadelního prostoru a scénografie.
11. Vyložte současné metody analýzy inscenačního díla.
12. Pohovořte o strukturalismu a poststrukturalismu v teoretickém myšlení o divadle.
13. Pohovořte o tendencích v současné teorii divadla. Charakterizujte jednotlivé okruhy zájmů teorie a uveďte některé významné teoretiky.
14. Osvětlete základní teze teorie teatrality a performativity, doložte je v příkladech a dílech současných světových teatrologů.
15. Vyložte proměnu dramatu a divadla v období postdramatického divadla.
16. Pohovořte o tendencích v současné divadelní historiografii, o proměnách metodologických konceptů, o současných výzkumných trendech a jejich institucionálním rámci.

Světové divadlo

1. Proveďte nástin vývoje inscenační praxe v operním divadle od počátků opery jako uměleckého druhu až do současnosti.
2. Dramatika Antona Pavloviče Čechova ovlivnila podstatně ruské i české divadlo. Popište její význam.
3. Pohovořte o významu Richarda Wagnera pro vývoj moderního evropského divadla. Zahrňte do svého výkladu divadelníky z období první divadelní reformy, v jejichž tvorbě a myšlení se projevil Wagnerův vliv.
4. Charakterizujte divadelní program a inscenační experimenty v německém Bauhausu.
5. Charakterizujte divadelní reformy Adolpha Appii a Edwarda Gordona Craiga?
6. Zauvažujte o vlivu dramatiky Henrika Ibsena na moderní evropské drama.
7. Pohovořte o počátcích stylizovaného divadla v Rusku. Doložte jeho postupy na inscenační tvorbě Vsevoloda Mejercholda do roku 1917.
8. Vyložte, co v německém dramatu a divadle znamenal expresionismus.
9. Charakterizujte vliv metod Konstantina S. Stanislavského, Bertolta Brechta a Antonina Artauda na herectví 20. století.
10. Pohovořte o vývoji britského dramatu po druhé světové válce. Zhodnoťte Johna Osborna, Petera Shaffera, Harolda Pintera a dalších významných autorů v kontextu evropského divadla.
11. Nastiňte vývoj amerického dramatu v druhé polovině 20. století. Pohovořte o dramatech Tennessee Williamse, Arthura Millera a jejich inscenování na českých scénách.
12. Charakterizujte divadlo a drama v období padesátých a šedesátých let 20. století v Německu, Švýcarsku a Francii. Pohovořte o dokumentárním, existenciálním, absurdním dramatu, o vrcholných tragikomediiích, uveďte dramatiky i některé divadelní tvůrce.
13. Popište podmínky vzniku off a off-off Broadway divadel a vysvětlete, jak se divadlo profilovalo v politických a společenských otázkách. Doložte své teze na příkladech z inscenační tvorby souboru Living Theatre.
14. Uveďte divadelní tvorbu Petera Brooka do kontextu vývoje světového divadla druhé poloviny 20. století. Charakterizujte a konkrétními příklady jednotlivá tvůrčí období.
15. Jedním z polských režisérů, kteří zasáhli do vývoje světového divadla, byl Jerzy Grotowski. Vyložte, v čem spočívala podstata a přínos jeho experimentů a připomeňte kontext polského divadla.
16. Popište činnost polského souboru Cricot 2 a Tadeusze Kantora a doložte jejich vliv na české divadlo sedmdesátých a osmdesátých let v oblasti happeningu, performance a studiových divadel.

17. Pohovořte o americkém avantgardním divadle a jeho vlivu na chápání prostoru, práce s loutkou, politické a sociální aspekty divadla (Open Theatre, Performance Group, Bread and Puppet a další). Vyložte přínos teoretika i praktika Richarda Schechnera.
18. Pohovořte o nástupu postmoderní a postdramatické divadelní tvorby v druhé polovině století. Charakterizujte její znaky, východiska, některé představitele.
19. Porovnejte divadelní prostor a scénografické postupy v období antiky a středověku. Zamyslete se nad jejich vlivem na moderní divadlo 20. století.
20. Popište vývoj divadelního prostoru a scénografie od renesance do konce baroka. Uveďte některé evropské reformátory divadelního prostoru tohoto období.
21. Významné změny prodělal divadelní prostor, scénografie a kostýmy v období romantismu a realismu. Vyložte jaké.
22. Charakterizujte postavení, podoby a funkce dramatického textu a postavení dramatika od antiky po klasicismus.
23. Vyložte, co je to improvizovaná komedie typů a uveďte příklady z dějin evropského divadla.
24. Vyložte, kdy, kde a z podnětu jaké význačné osobnosti se začala ustavovat dramaturgie jako svébytná umělecká funkce v rámci divadelní instituce?
25. Vyložte překladatelskou tradici Shakespearových dramát v českém divadle a zaměřte se na její proměnu v kontextu 20. století. Uveďte některé překladatele a významné inscenace.
26. Popište počátky a rozvoj oboru divadelní antropologie v kontextu práce Eugenia Barby, Petera Brooka, Jerzy Grotowského a dalších tvůrců.
27. Jak chápete pojem hraniční, nepravidelné, alternativní divadlo? Najděte příklady tohoto typu divadla ve druhé polovině 20. století v americkém a evropském kontextu.

České divadlo

1. Popište cestu českého divadla k realismu a naturalismu. Jmenujte zásadní zahraniční podněty.
2. Charakterizujte scénografické postupy a uveďte některé období Prozatímního divadla a Národního divadla v Praze do konce 19. století.
3. Vyložte, jaké místo v české divadelní kultuře 19. století měla česká opera.
4. Charakterizujte, jak se v českém divadelním kontextu odrazily inspirativní impulzy Moskevského uměleckého divadla Konstantina S. Stanislavského a Maxe Reinhardta. Demonstrujte na tvorbě osobností, které tyto impulzy v českém divadle rozvíjely.
5. Charakterizujte historickou tradici kabaretního herectví a popište interpretační styl českých kabaretech a avantgardních scénách první poloviny 20. století. Uveďte výrazné herecké osobnosti a jejich tvorbu.

6. Charakterizujte zahraniční východiska české meziválečné avantgardy. Shrňte význam Jindřicha Honzla jako nejdůležitějšího prostředníka těchto vlivů v českém avantgardním divadle.
7. Objasněte, jakým způsobem se české divadlo zapojilo do protifašistického boje. Uveďte na konkrétních příkladech z oblasti dramatu a inscenační tvorby.
8. Charakterizujte českou scénografii první poloviny 20. století a uveďte osobnosti, v jejichž díle se odrážely avantgardní tendence českého divadla.
9. Představte režijní koncepce v českém divadle druhé poloviny 20. století, charakterizujte jednotlivé proudy v souvislosti s dobovým kontextem i jejich historickými východisky. Ke každému přiřaďte konkrétní tvůrce a jejich tvorbu.
10. Vysvětlete pojmy autorské a osobnostní herectví v souvislosti s autorskými a studiovými scénami v českém divadle sedmdesátých a osmdesátých let 20. století. Uveďte na příkladech konkrétních osobností.
11. Vyložte, v čem se lišila dramaturgická praxe v tzv. kamenných divadlech a studiových divadlech v českém divadelním kontextu sedmdesátých a osmdesátých let 20. století. Jak rozumíte pojmům nepravidelná dramaturgie a nepravidelný prostor? Demonstrujte na konkrétních příkladech.
12. Politická satira v dějinách českého divadla 20. století – jako žánrová forma a jako občanský protest v totalitní politické struktuře; přibližte historická východiska, podoby, představitelé a jejich osudy.
13. Charakterizujte žánr muzikálu v českém divadle po roce 1945 do současnosti. Uveďte jeho historická východiska, současné tvůrce a projekty.
14. Charakterizujte intermediální tendence současného českého divadla, přibližte jejich východiska v historické tradici a představte současné osobnosti a soubory.
15. Vymezte na pozadí evropského vývoje fenomén tzv. cool dramatiky v českém prostředí devadesátých let 20. století. Doložte na komparaci témat a dramatických textů a uveďte konkrétní tvůrce a díla.
16. Charakterizujte vývojové tendence české scénografie v druhé polovině 20. století. Demonstrujte na tvorbě konkrétních osobností a divadel.
17. Charakterizujte proměny české operně inscenační praxe v souvislosti s nástupem postmoderní (činoherní) režie (režisérů) devadesátých let 20. století a demonstrujte na konkrétních příkladech.
18. Objasněte historickou tradici českého loutkového divadla, charakterizujte jeho vývojové tendence od počátků do první poloviny 20. století, demonstrujte na proměně repertoáru a tvorbě výrazných osobností.
19. Charakterizujte proměnu českého loutkového divadla od šedesátých let 20. století, včetně dramaturgie, typu loutek, scénografie a vztahu loutky a animátora/herce. Demonstrujte na příkladu konkrétního souboru a jeho tvorby.
20. Vysvětlete pojem divadlo třetího druhu a teoreticky vymezte jeho hlavní znaky. Charakterizujte základní tvůrčí postupy v současném českém loutkovém divadle a demonstrujte na příkladu vybraného souboru a jeho tvorby.

21. Pohovořte o tradici české pantomimy a popište její vývojové trendy od konce druhé světové války; zmiňte důležité představitele. Vymezte pojem nonverbální divadlo a s důrazem na období po roce 1989 popište jeho současné podoby.
22. Pohovořte o českých divadelních režisérech, kteří se výrazně zapsali v oblasti filmové tvorby.
23. Nastiňte problematiku divadelních adaptací v českém divadle 20. století.
24. Charakterizujte počátky českého rozhlasového slovesného vysílání a doložte na příkladu konkrétních osobností a jejich tvorby, jak se postupně formovaly teoretické principy rozhlasové specifičnosti v souvislosti s původní rozhlasovou inscenací.
25. Charakterizujte období šedesátých let 20. století v rozhlasové dramatické tvorbě a sledujte společné vazby s dobovým vývojem českého divadla, včetně dramatiky a jejích témat. Demonstrujte na konkrétních příkladech rozhlasové dramatické tvorby.
26. Vymezte specifika rozhlasové tvorby a demonstруйте je na příkladu rozhlasové adaptace dramatického textu. Využijte k charakteristice některých českých rozhlasových tvůrců.
27. Charakterizujte proměnu české dramatické tvorby po roce 1989 a uveďte, jak ovlivnila inscenační praxi. Konkretizujte na příkladech.
28. Charakterizujte proměnu české divadelní kultury po roce 1989 z hlediska provozního, uměleckého i společenského. Zaměřte se na proměnu tradičního vnímání divadla a s tím související proměnu divadelní sítě. Pokuste se o typologii současného divadla.